

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 23.2.2011
KOM(2011) 78 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan *Small Business Act* -aloitteen uudelleentarkastelu

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN KOMITEALLE

Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan *Small Business Act* -aloitteen uudelleentarkastelu

1. JOHDANTO

Eurooppalaisia pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) tukevassa aloitteessa nimeltä ”Small Business Act” (SBA)¹ vahvistetaan kattava toimintapoliittinen kehys, edistetään yrittäjyyttä ja ankkuroidaan ”pienet ensin” -periaate lainsäädäntöön ja toimintapolitiikan laadintaan pk-yritysten kilpailukyvyn parantamiseksi.

SBA rakentuu kymmenelle periaatteelle ja useille niiden täytäntöönpanoa tukeville konkreettisille toimintapolitiikka- ja lainsäädäntöaloitteille. Se kannustaa sekä komissiota että jäsenvaltioita poistamaan esteitä, jotka haittaavat pk-yrityksen potentiaalia kasvaa ja luoda työpaikkoja. Tässä tiedonannossa tarkastellaan SBA-aloitteen toteutusta ja arvioidaan pk-yritysten uusia tarpeita nykyisessä taloustilanteessa, jossa niiden on yhä vaikeampaa saada rahoitusta ja päästä markkinoille. SBA-aloitteella on edistettävä komission uuden uudistusohjelman, Eurooppa 2020 -strategian², kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttamista. Strategian osana jo vahvistettuihin tärkeimpiin lippulaiva-aloitteisiin sisältyy useita pk-yrityksiin liittyviä toimia. Komission tammikuussa 2011 esittämän vuotuisen kasvuselvityksen³ mukaan Eurooppa 2020 -strategian toteuttaminen edellyttää julkisen talouden vakauttamisen lisäksi ennakoivaa toimintapolitiikkaa kasvun edesauttamiseksi EU:ssa. Tähän sisältyvät myös toimenpiteet teollisuuden ja liiketalouden toimintaympäristön parantamiseksi. Myös komission tiedonannossa ”Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti” käynnistettiin keskustelu tärkeimmistä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä sisämarkkinoiden uudistamiseksi ja vauhdittamiseksi ja joihin sisältyisi aloitteita pk-yritysten kilpailukyvyn parantamiseksi.

Tässä uudelleentarkastelussa luodaan katsaus SBA-aloitteen ensimmäisten kahden vuoden aikana saavutettuun edistykseen ja vahvistetaan uusia toimia talouskriisin aiheuttamien, sidosryhmien esille ottamien uusien haasteiden ratkaisemiseksi. Tässä asiakirjassa myös ehdotetaan keinoja parantaa SBA-aloitteen toteutusta antamalla sidosryhmille selkeä rooli ja asettamalla liiketoimintaorganisaatiot toiminnan etulinjaan. Samanaikaisesti on pidettävä mielessä, että jokainen pk-yritys on erilainen. Niiden koko, toiminta-alue ja oikeudellinen muoto vaihtelevat, mikä politiikan laatijoiden on otettava huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla. Asiakirja on myös osoitus komission sitoutumisesta jatkaa SBA-aloitteen toteutusta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

¹ Komission tiedonanto ”Pienet ensin” – Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukeva aloite (”Small Business Act”), KOM(2008) 394 lopullinen.

² http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

³ KOM(2011) 11 lopullinen.

2. SBA-ALOITTEEN TOTEUTUS ETENEE VAKAASTI MUTTA TOIMIA ON LISÄTTÄVÄ

SBA-aloite perustuu kymmenelle peruseriaatteelle ja useille toimille, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi joulukuussa 2008. Sekä Euroopan komissio että jäsenvaltiot sitoutuivat suunnittelemaan tarvittavat toimenpiteet, joilla parannetaan sääntely-, hallinto- ja liiketoimintaympäristöä, sekä tukemaan eurooppalaisia pk-yrityksiä. Painopisteitä olivat – ja ovat edelleen – rahoituksen saannin varmistaminen, sisämarkkinoiden täysimittainen hyödyntäminen ja järkevä sääntely.

Ensimmäinen kertomus toimenpiteistä, joita komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat SBA-aloitteen panemiseksi täytäntöön, julkaistiin joulukuussa 2009⁴. Tämä jakso perustuu kyseisten toimenpiteiden tuloksiin, ja siinä arvioidaan, missä määrin EU ja jäsenvaltiot ovat panneet SBA-aloitteen täytäntöön.

2.1. Euroopan komission edistyminen

Liiketoimintaympäristön parantaminen

Kaikki SBA-aloitteessa esitetyt lainsäädäntöaloitteet on hyväksytty, lukuun ottamatta yksityisen eurooppayhtiön sääntöjä koskevaa asetusta, josta vielä keskustellaan neuvostossa. Komissio kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään sen viipymättä, jotta rajat ylittävään liiketoimintaan liittyvä hallintotaakka kevenisi. Neuvoston vuonna 2010 hyväksymän sähköistä laskutusta koskevan direktiivin etuna on, että sen myötä sähköisen laskun ja paperilaskun voi lähettää yhtäläisin ehdoin. Lisäksi liikevaihdoltaan alle 2 miljoonan euron yritykset voivat hyötyä vapaaehtoisesta kassaperusteisesta kirjanpidosta, joka mahdollistaa alv:n suorittamisen vasta maksun saavuttua asiakkaalta⁵. Neuvoston tammikuussa 2011 hyväksymässä maksuviiveiden torjuntaa koskevassa direktiivissä edellytetään, että viranomaiset maksavat laskunsa 30 päivän kuluessa, ja asetetaan yritysten välisten maksujen määräajaksi 60 päivää, elleivät yritykset nimenomaisesti toisin sovi eikä se ole velkojan kannalta selkeästi kohtuutonta⁶. Jäsenvaltioita kehoitetaan panemaan direktiivi viipymättä täytäntöön. Komissio on lisäksi sisällyttänyt vaikutustenarvioiteihinsa ns. pk-yritystestin.

EU:n rooli on kasvanut rahoituksen saatavuuden alalla

Pk-yritysten rahoituksen saannin parantamiseksi kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelman (CIP) rahoitusvälineitä käytetään jatkossakin helpottamaan riskirahoitusinvestointeja ja turvaamaan pk-yritysten lainatakuita. CIP-ohjelman rahoitusvälineistä on toistaiseksi hyötynyt yli 100 000 pk-yritystä, joista 90 prosenttia on mikroyrityksiä. Lisäksi 200 000 pk-yrityksen odotetaan hyötävän niistä vuoteen 2013 mennessä. Taatun lainan EU:ssa saavat pk-yritykset luovat keskimäärin 1,2 työpaikkaa⁷. Komissio on perustanut pysyvän pk-yritysfoorumin, jossa pk-yritysten edustajat, pankit, markkinatoimijat ja muut rahoituslaitokset, kuten Euroopan investointipankki EIP, pyrkivät poistamaan käytännön esteitä, joita pk-yritykset kohtaavat hakiessaan luottoa. Lisäksi valtiontukitoimenpiteille

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_en.pdf

⁵ Lisäksi arvonlisäveron tulevaisuutta käsittelevässä komission vihreässä kirjassa on erillinen pk-yrityksiä koskeva jakso.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm

⁷ SEC(2005) 433 lopullinen, liite asiakirjaan KOM(2005) 121 lopullinen.

vahvistettujen tilapäisten puitteiden, jotka mahdollistavat lisätuen antamisen pk-yrityksille, voimassaoloa jatkettiin osittain vuoden 2011 loppuun⁸.

Pääsy erityisesti julkisten hankintojen markkinoille paranee

Sekä komissio että eurooppalaiset standardointielimet ovat edistyneet hyvin parantaessaan pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua standardien laadintaan ja käyttöön. Pk-yritysten etua edustavia asiantuntijoita osallistuu komission taloudellisella tuella työhön, jonka tarkoituksena on tehdä eurooppalaisista standardeista pk-yritysten kannalta suotuisia. Lisäksi eurooppalaiset standardointielimet alkavat parantaa standardien saatavuutta pk-yrityksille esimerkiksi perustamalla pk-yrityksille tarkoitettuja käyttötuki- ja portaalipalveluja.

Julkisten hankintojen osalta komission tuoreesta selvityksestä käy ilmi, että pk-yritykset kokevat julkisiin hankintoihin liittyvän hallintotaakan keventyneen ja yhteistarjousten tekemahdollisuuksien parantuneen. Pk-yritykset saivat vuosina 2006–2008 33 prosenttia EU-direktiiveissä vahvistetut kynnysarvot ylittävien hankintasopimusten kokonaisarvosta, kun niiden osuus koko taloudesta niiden yhteenlasketun liikevaihdon perusteella laskettuna on 52 prosenttia⁹.

Marraskuussa 2010 komissio avasi Kiinassa EU:n pk-yrityskeskukseen, joka tarjoaa tietoa, neuvoja, koulutusta ja yhteistyökumppaneiden hakumahdollisuuksia eurooppalaisille pk-yrityksille, jotka haluavat harjoittaa vientiä tai investoida Aasian markkinoille.

Yrittäjyys tärkeässä asemassa uudessa innovaatiopolitiikassa

”Euroopan pk-yritysviikko” tarjosi yleiseurooppalaisen perustan yli 1 500 tapahtumalle, joissa oli mukana kolme miljoonaa osallistujaa¹⁰. Tätä aloitetta jatketaan vuonna 2011 ja siitä eteenpäin. Lisäksi vuonna 2009 käynnistetyssä Erasmus nuorille yrittäjille -ohjelmassa tarjotaan työssä oppimista yrittäjyyttä harkitseville nuorille ja uusille yrittäjille: tarkoituksena on edistää rajat ylittävää verkottumista ja liiketoimintayhteistyötä kokeneiden yrittäjien kanssa. Lisäksi on syytä mainita, että noin 250 menestynyttä naisyrittäjää muodostaa nyt naisyrittäjyyden lähettiläiden eurooppalaisen verkoston. Komissio perusti verkoston vuonna 2009 kannustaakseen naisia yrittäjyyteen¹¹.

Komissio on asettanut yrittäjät ja pk-yritykset keskeiseen asemaan innovointi- ja tutkimuspolitiikassaan¹². Sen pyrkimyksenä on poistaa ”ideoiden markkinoille tuomisen” tiellä vielä olevat esteet ja edistää yrittäjähengettä opiskelijoiden ja tutkijoiden keskuudessa. Ehdotukseen sisältyy uusia rahoitusvälineitä, joista tuetaan yritysten perustamista sekä kasvuyritysten laajentamista EU:n ja maailmanmarkkinoilla laajentamista (esim. lainoja, riskirahoitusta ja riskinjakorahoitusta), sekä toimia, joilla pyritään yksinkertaistamaan EU:n tutkimus- ja innovointiohjelmia, alentamaan teollis- ja tekijänoikeuksien hyödyntämisen kustannuksia ja suuntaamaan hankintabudjettien käyttöä strategisemmin. Komission aikomuksena on myös tukea kansainvälisesti kilpailukykyisiä klustereita, jotka tuovat yhteen suuryrityksiä ja pk-yrityksiä, yliopistoja, tutkimuskeskuksia, tiedeyhteisöjä ja ammatinharjoittajia vaihtamaan tietoja ja ajatuksia.

⁸ Komission tiedonanto: Tilapäiset yhteisön puitteet valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkessä finanssi- ja talouskriisissä, EUVL C 6, 11.1.2011, s. 5.

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm

¹⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/>

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm

¹² Komission lokakuussa 2010 hyväksymä Eurooppa 2020 -lippulaiva-aloite ”Innovaatiounioni”.

Koheesiopoliitiikan ohjelmat¹³ ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahastot)¹⁴ ovat merkittäviä välineitä SBA-aloitteen prioriteettien suuntaamisessa käytännön toimiin varmistuen samalla, että EU:n, kansallinen ja alueellinen tuki täydentävät toisiaan. Alueita olisi lisäinvestoinnein kannustettava etsimään erityisiä markkinasegmenttejä innovointitoiminnassa ja älykkään erikoistumisen strategioiden pohjalta.

2.2. Jäsenvaltioissa tapahtunut kehitys

Liiketoimintaympäristön parantamisprosessi etenee hitaasti

Kaikki jäsenvaltiot ovat yhtä mieltä siitä, että SBA-aloite on tärkeää panna nopeasti täytäntöön, mutta valittu lähestymistapa ja saavutetut tulokset vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioiden välillä¹⁵. Suurin osa jäsenvaltioista on vahvistanut hallintotaakan keventämistä koskevat kansalliset tavoitteet, mutta kaikki jäsenvaltiot eivät ole saavuttaneet niitä. Pk-yritystesti on sisällytetty kansalliseen päätöksentekoprosessiin vain muutamissa jäsenvaltioissa (Belgiassa, Tanskassa, Suomessa, Saksassa, Puolassa, Sloveniassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa).

Rahoituksen saatavuus on parantunut, mutta jäsenvaltioilta vaaditaan lisätoimia

Rahoitus- ja talouskriisin helpottamiseksi useimmissa jäsenvaltioissa on toteutettu toimenpiteitä, joilla helpotetaan pk-yritysten rahoituksen ja erityisesti pankkilainojen saantia edullisten pääomainojen, lainatakuujärjestelmien tai mikroluotto-ohjelmien avulla. Kuudessa jäsenvaltiossa (Belgiassa, Unkarissa, Ranskassa, Saksassa, Irlannissa ja hiljattain Suomessa) on otettu käyttöön ns. luottoasiamies-konsepti (*”credit ombudsman”*). Koska rahoituksen saatavuus on viime kädessä jäsenvaltioiden vastuulla, niiden on aiheellista panostaa siihen enemmän.

Markkinoille pääsy helpottuu jäsenvaltioiden ottaessa käyttöön innovatiivisia julkisten hankintojen ja sähköisten viranomaispalvelujen menettelyjä

Useissa jäsenvaltioissa keskushallinto tukee pk-yritysten kansainvälistymistä esimerkiksi antamalla taloudellista tukea viennin edistämiseen, markkinoillepääsystrategioihin ja messuille osallistumiseen (Kypros, Tšekki, Tanska, Viro, Ranska, Saksa, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Malta, Alankomaat, Puola, Portugali, Slovakia, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta). Joissakin niistä (esim. Tanska ja Slovenia) keskitytään kansainvälistyviin kasvuyrityksiin, toisissa on perustettu uusia vienninedistämistoimistoja (esim. Luxemburg) tai uusia tukiohjelmia (esim. Unkari). Myös mentorointijärjestelmää kokeillaan (esim. Ranskassa): siinä suuret yritykset tukevat pk-yritysten kansainvälistymistä.

Vain muutama maa (esim. Itävalta, Kypros, Ranska, Saksa, Unkari, Irlanti, Liettua, Puola, Portugali, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta) on ilmoittanut alkavansa edistää eurooppalaisia parhaita käytäntöjä, jotta pk-yritysten osallistuminen julkisiin hankintoihin helpottuisi. Laajimmalle levinneet pk-yritysten mahdollisuuksia julkisissa hankinnoissa parantavat toimenpiteet ovat edelleen hankintojen jakaminen osiin aina kun se on mahdollista

¹³ Tiedonanto ”Aluepolitiikan panos Eurooppa 2020 -strategian mukaisessa älykkäässä kasvussa”, KOM(2010) 553.

¹⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm ja http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_en.htm

¹⁵ Esimerkkejä toimista SBA-aloitteen toteuttamiseksi jäsenvaltioissa esitetään liitteessä.

ja tiedon saatavuuden parantaminen keskitettyjen ja interaktiivisten verkkosivustojen sekä muiden sähköisten hankintojen alalla kehitettyjen välineiden avulla.

Joissakin jäsenvaltioissa on kehitetty uusia malleja yritysten välisen yhteistyön edistämiseksi (esim. Italian yritysverkostot ja Saksan klusteriverkostot).

Jäsenvaltioiden on pyrittävä ponnekkaammin yksinkertaistamaan konkurssimenettelyjä yrittäjyyden tukemiseksi nykyisessä vaikeassa taloustilanteessa

Konkurssimenettelyjen yksinkertaistamisen alalla ei ole tapahtunut edistymistä. Vain viidessä jäsenvaltiossa (Belgiassa, Suomessa, Irlannissa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa) noudatetaan suositusta saattaa yhden vuoden kuluessa päätökseen kaikki oikeudelliset menettelyt, jotka liittyvät yrityksen lakkauttamiseen konkurssitapauksessa, johon ei liity petosta. Tilanne on sama kuin vuosina 2009 ja 2008.

Jäsenvaltiot edistyvät hyvää vauhtia yrityksen perustamiskustannusten alentamisessa ja perustamisen nopeuttamisessa. Rajavastuuyhtiön perustamiseen kului vuonna 2010 keskimäärin 7 päivää (12 päivää vuonna 2007), ja se maksoi 399 euroa (485 euroa vuonna 2007)¹⁶.

2.3. Lisätoimien tarve

- SBA-aloitteen hyväksymisen jälkeen on saatu paljon aikaan. Komissio on pitänyt kiinni sitoumuksistaan ja toteuttanut suurimman osan lupaamistaan toimenpiteistä. Jäsenvaltioiden saavutukset sen sijaan ovat hajanaisemmat. Jotta SBA-aloitteella saavutettaisiin tavoitteena oleva pk-yritysten kannalta suotuisa talouspolitiikka, on tärkeää varmistaa, että toimet, joihin EU ja jäsenvaltiot ovat aloitteen hyväksyessään sitoutuneet, pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön. Samaan aikaan taloustilanne on merkittävästi muuttunut ja tuonut uusia haasteita. Jotta pk-yrityspolitiikalla vastattaisiin oikealla tavalla vallitseviin olosuhteisiin, on tärkeää suunnata katse tulevaisuuteen.
- Tältä pohjalta SBA-aloitteen uudelleentarkastelussa ehdotetaan uusia toimia, joilla pyritään vastaamaan **talouskriisin** aiheuttamiin haasteisiin ja kehittämään nykyisiä toimia **Eurooppa 2020 -strategian** mukaisesti seuraavilla aloilla:
 - toteutetaan eurooppalaisten pk-yritysten järkevä sääntely
 - kiinnitetään erityistä huomiota pk-yritysten rahoitustarpeisiin
 - omaksutaan laaja-alainen lähestymistapa pk-yritysten markkinoillepääsyn parantamiseen
 - autetaan pk-yrityksiä edistämään talouden resurssitehokkuutta
 - edistetään yrittäjyyttä, työpaikkojen luomista ja osallistavaa kasvua.

Näillä toimilla voi olla vaikutusta ainoastaan, jos ne perustuvat vahvaan pk-yritysten hallintokäytäntöön. SBA-aloitteen uudelleentarkastelussa ehdotetaan tapoja parantaa juuri tätä. Siinä myös selkiytetään sidosryhmien roolia.

¹⁶

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm

3. UUTTA PONTTA SBA-ALOITTEELLE

3.1. Järkevän sääntelyn toteuduttava Euroopan pk-yrityksille

”Pienet ensin” -periaatteen toteuttaminen on edelleen SBA-aloitteen päätavoite. Periaate tarkoittaa, että yksinkertaistetaan sääntely- ja hallintoympäristöä, jossa pk-yritykset toimivat. Tähän päästään esimerkiksi suunnittelemalla säännöt kyseisen periaatteen mukaisesti (mm. noudattamalla yhden asiointikerran periaatetta) ja käyttämällä sähköisen hallinnoinnin ja yhden asiointipisteen ratkaisuihin perustuvia välineitä. Vaikka sekä komissio että jäsenvaltiot ovat panostaneet yhä enemmän periaatteen toteuttamiseen, sitä voidaan soveltaa nykyistä järjestelmällisemmin EU:n järkevää sääntelyä koskevan ohjelman¹⁷ pohjalta.

Komissio aikoo edelleen lisätä pk-yritystestien käyttöä vaikutustenarviointimenettelyissään, jotta voidaan varmistaa, että vaikutukset pk-yrityksiin analysoidaan perusteellisesti ja otetaan huomioon kaikissa asiaankuuluvissa lainsäädäntö- ja toimintapolitiikkaa koskevissa ehdotuksissa. Tarkoituksena on eritellä määrällisesti arvioidut vaikutukset aina kun se on mahdollista ja oikeasuhteista. Arvioidessaan ehdotuksiaan kilpailukyvyn kannalta komissio aikoo analysoida eurooppalaisten yritysten, erityisesti pk-yritysten, valmiuksia kilpailla EU:n markkinoilla ja niiden ulkopuolella. Lisäksi on tehtävä ero mikro-, pien- ja keskisuurten yritysten välillä, ja tämä ero on otettava asianmukaisesti huomioon pk-testiä sovellettaessa. Tarvittaessa olisi harkittava erityistoimenpiteitä, kuten alennettuja maksuja tai raportointivelvoitteiden yksinkertaistamista. Kun jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus toteuttaa tällaisia toimenpiteitä, niiden olisi hyödynnettävä tätä mahdollisuutta. Vastaavasti jäsenvaltioiden olisi vältettävä EU:n lainsäädännön vaatimusten ylittämistä saattaessaan direktiivejä osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komissio on edelleen valmis avustamaan jäsenvaltioita tässä tehtävässä.

Varmistaakseen sääntelykehyksen tarkoituksenmukaisuuden ja yksilöidäkseen lainsäädännön kumulatiiviset vaikutukset komissio aikoo soveltaa nykyiseen lainsäädäntöön ”kuntotarkastuksia”, joissa yksittäisistä säädöksistä tehtäviä arviointeja täydennetään kattavammalla lähestymistavalla. Tämä auttaa tunnistamaan epä johdonmukaisuuksia ja vanhentuneita tai tehottomia toimenpiteitä ja keventää taakkaa, jota sääntelystä aiheutuu pk-yrityksille – myös niille, jotka toimivat muualla kuin teollisuudessa, esimerkiksi kaupan tai käsityön aloilla. Tällaista lähestymistapaa kehitetään parhaillaan palvelujen alalla. Tarkoituksena on testata palvelujen sisämarkkinoiden yleistä toimivuutta myös pk-yritysten kannalta¹⁸.

Yksinkertaistaminen on tärkeä tavoite. Komissio yksinkertaistaa pienten pörssiyritysten avoimuus- ja raportointivaatimuksia lokakuuhun 2011 mennessä. Lisäksi komissio arvioi tilintarkastuspolitiikkaa koskevan vihreän kirjan¹⁹ jatkotoimenä parhaillaan pienten yritysten tilintarkastusvaatimusten yksinkertaistamista.

Sidosryhmien osallistuminen pk-yrityksiä koskevan EU:n politiikan kehittämiseen on olennainen osa SBA-aloitetta. Päätös pidentää komission käynnistämien julkisten kuulemisten kestoja kahdeksasta 12 viikkoon vuodesta 2012 antanee sidosryhmille enemmän aikaa kuulla edustamiaan tahoja ja muodostaa kantansa pk-yrityksiin liittyviin aloitteisiin. Enterprise Europe Network -verkoston uusituilta pk-yrityspaneeleilta saatava palaute täydentää

¹⁷ Tiedonanto järkevästä sääntelystä Euroopan unionissa, KOM(2010) 543.

¹⁸ KOM(2011) 20.

¹⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm

palautetta, jota saadaan jo perustetuilta pk-yritysten edustuselimiltä kansallisella ja EU:n tasolla.

Pyrkimyksiä parantaa viranomaistoimintaa siten, että se vastaa paremmin pk-yritysten tarpeista, on vahvistettava erityisesti lisäämällä sähköisen hallinnon ratkaisujen käyttöä. Sähköisiä viranomaispalveluja koskevassa toimintasuunnitelmassa²⁰ esitetään monia toimia, joiden avulla pk-yritysten hallintomenettelyihin käyttämää aikaa voidaan lyhentää. Näitä ovat esimerkiksi toimet, joilla edistetään rajat ylittävien julkisten hankintojen tekemistä. Vastaavasti komissio aikoo yhdessä jäsenvaltioiden kanssa kehittää edelleen ns. keskitettyjä asiointipisteitä, joiden tarkoituksena on helpottaa kyseisiä menettelyjä huomattavasti. Asiointipisteistä tehdään käyttäjäystävällisiä sähköisten viranomaispalvelujen portaaleja, joissa voi täyttää sähköisesti kaikki tarvittavat – myös rajat ylittävät – hallinnolliset vaatimukset.

Komissio aikoo

- varmistaa, että pk-yrityksiä koskeva asiantuntemus on käytettävissä, kun arvioidaan uusien ehdotusten vaikutuksia pk-yrityksiin; tässä on otettava tarvittaessa huomioon yritysten kokoerot;
- edistää kaikkialla EU:ssa yhden asiointikerran periaatteen toteuttamista eli sitä, että viranomaiset ja hallintoelimet pidättyvät vaatimasta samoja tietoja, dataa, asiakirjoja tai todistuksia, jotka niiden saataville on jo annettu muiden menettelyjen yhteydessä;
- yksinkertaistaa tilinpitoon liittyvää EU:n sääntelykehystä tarkastelemalla uudelleen osakeyhtiöiden vuositilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevia perusvaatimuksia (4. ja 7. direktiivi);
- tarkastella mahdollisuutta vähentää järkevää sääntelyä koskevan tiedonannon mukaisesti ylimääräisten säännösten antamista (*”gold plating”*) jäsenvaltioissa;
- suorittaa ”kuntotarkastuksia” arvioidakseen, onko tietyn politiikan alan sääntelykehys tarkoituksenmukainen, ja jos ei ole, miten sitä olisi parannettava;
- suorittaa sisämarkkinoiden ”suorituskykytarkastuksia”, joissa yksilöidään ja tarvittaessa poistetaan vaikeuksia, jotka liittyvät samanaikaisesti sovellettavien EU:n säädösten vaikutuksiin palvelualalla.

Jäsenvaltioita kehotetaan

- arvioimaan järjestelmällisesti lainsäädännön vaikutusta pk-yrityksiin pk-yritystestien avulla ottaen tarvittaessa huomioon yritysten kokoerot;
- esittämään kunakin vuonna määrättyä ajankohtana ennakosuunnitelma liiketoimintaan liittyvästä lainsäädännöstä, joka tulee voimaan seuraavan budjettikauden aikana;
- soveltamaan ”pienet ensin” -periaatetta lainsäädännön lisäksi myös pk-yrityksiin vaikuttaviin hallintomenettelyihin (esim. ottamalla käyttöön yhden asiointipisteen ja

²⁰

http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm

3.2. *Taloustilanne edellyttää erityishuomiota pk-yritysten rahoitustarpeille*

SBA-aloitteessa kehoitetaan EU:ta ja jäsenvaltioita helpottamaan pk-yritysten rahoituksen saatavuutta. Tähän sisältyy tuki sille, että liiketoimiin liittyvät maksut suoritetaan oikea-aikaisesti. Talouskriisin vuoksi monien pk-yritysten rahoitustilanne ja luottokelpoisuus ovat heikentyneet, vaikka niiden liiketoimintamalli olisi elinkelpoinen ja asiakaskunta vakaa. Samanaikaisesti Euroopan keskuspankin (EKP) lainatutkimukset osoittavat, että useat eurooppalaiset pankit ovat tiukentaneet yritysten luototusta koskevia vaatimuksiaan²¹. Tarvitaan uusia aloitteita pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi, muun muassa pääomamarkkinoiden kautta ja rohkaisemalla investointeihin budjettipolitiikan keinoin. Velkaantuneisuus on tehnyt monista pk-yrityksistä haavoittuvia vaikeassa rahoitusmarkkinatilanteessa. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen luotava kannustimia investoida tuottoja pääomaan pitäen mielessä, että kasvuyritysten ja tavanomaisten vakiintuneiden pk-yritysten tarpeet ovat erilaiset. Julkisia pk-yritysten rahoitusjärjestelmiä sekä kansallisella että Euroopan tasolla olisi vahvistettava markkinahäiriöiden poistamiseksi ja yksinkertaistettava rahoituksen saatavuuden parantamiseksi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä yritysten ensimmäisen kasvuvaiheen rahoitukseen.

EU:n tasolla tai jäsenvaltioissa laadittava rahoituslaitoksia koskeva uusi sääntely olisi painotettava tarkoituksenmukaisesti, ja siihen olisi liitettävä vaikutustenarviointi (pk-yritystesti). Komissio aikoo kiinnittää erityistä huomiota pk-yritysten lainansaantiin kohdistuviin vaikutuksiin ehdottaessaan pankkien pääomavaatimusten korottamista vuonna 2011.

Lainatakuujärjestelmien parantaminen ja tehostaminen on olennaista pk-yrityksille, joilla ei aina ole vakuuksia. Tämä koskee erityisesti pieniä määriä lainaavia yrityksiä, sillä mikroluottosäädösten parantaminen saattaa lisätä yrittäjyyttä kansallisella ja alueellisella tasolla. Tätä tarkoitusta varten komissio on käynnistänyt eurooppalaisen Progress-mikrorahoitusjärjestelyn²² ja pyrkii kannustamaan hyvien käytäntöjen vaihtoa mikroluottojen alalla, koulutuksen edistämiseksi ja tuen tarjoamiseksi mikroluottolaitoksille, erityisesti JASMINE-aloitteen²³ puitteissa, sekä käytännösäätöjen²⁴ laadinnan tukemiseksi. On tärkeää, että kaikilla pankeilla niiden koosta riippumatta on mahdollisuus hyödyntää EU:n rahoitusvälineitä. Pankkeja olisi myös kannustettava kehittämään pk-yrityksiin sovellettavia erityisiä luottokelpoisuuskriteereitä, joissa otetaan huomioon esimerkiksi laadulliset seikat.

Riskirahoitusmarkkinoiden puutteiden korjaaminen edellyttää, että riskipääoman tarjontaa lisätään ja että sijoituskohteiksi on tarjolla korkeatasoisia yrityksiä, joilla on kasvupotentiaalia. Nykyisiä hyviä koulutusikäntöjä voitaisiin levittää laajemmin koko Euroopassa, jotta parannettaisiin yrittäjien kykyä poistaa sijoittajien huolenaiheet ja yritysten valmiutta sijoituskohteiksi. Lisäksi on tarpeen asettaa Euroopan tason laatukriteerit ohjelmille,

²¹ <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

²² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836>

²³ Yhteinen toimi mikrorahoituslaitosten tukemiseksi Euroopassa.

²⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=836> and http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm

joilla parannetaan yritysten valmiutta vastaanottaa sijoituksia. Tämä auttaa yrittäjiä valitsemaan soveltuvimman ohjelman.

On myös tarpeen lisätä sijoittajien tietämystä listattujen pk-yritysten kehitysnäkymien tarjoamista mahdollisuuksista, luoda olosuhteet tehokkaalle pörssiverkostolle tai säännellyille markkinoille, jotka keskittyvät pk-yrityksiin, sekä mukauttaa listautumis- ja raportointivaatimuksia pk-yritysten kannalta tarkoituksenmukaisemmiksi.

Komissio aikoo laatia toimintasuunnitelman pk-yritysten rahoituksen, myös riskirahoituksen, saatavuuden parantamiseksi pääomamarkkinoilla. Myös riskirahoituksen tarjonnan ja kysynnän kohtaamista pyritään parantamaan Enterprise Europe Network -verkostossa.

EU:n rahoitustuki

Komissio katsoo, että rahoitusvälineillä olisi jatkossa oltava tärkeämpi asema pk-yritysten rahoituksen saannin helpottamisessa. Niillä on myös merkittävä vipuvaikutus pääoman saamiseksi lainamarkkinoilta. Osana vuoden 2013 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä koskevaa yleistä ehdotustaan komissio aikoo ehdottaa, että nykyisiä innovatiivisia rahoitusvälineitä, joihin kuuluvat pk-yritysten takausjärjestelmä ja riskinjakorahoitusväline²⁵, yksinkertaistetaan ja parannetaan pk-yritysten investointien ja kasvun vauhdittamiseksi. Komissio aikoo erityisesti varmistaa, että tulevilla EU:n rahoitusvälineillä on tärkeä asema poistettaessa pk-yrityksiin vaikuttavia markkinahäiriöitä.

Lisäksi poistetaan sääntelyn puutteita toteuttamalla toimivat riskirahoituspääoman eurooppalaiset sisämarkkinat tarkastelemalla kaikkia tekijöitä, jotka haittaavat riskirahoitusmarkkinoiden sujuvaa toimintaa ja kasvua, ja varmistamalla tarvittaessa piensijoittajille riittävä suoja.

Eurooppa-neuvosto kehotti helmikuussa 2011 yksinkertaistamaan tutkimusta ja innovointia tukevia EU:n välineitä, jotta innovatiivisten yritysten olisi helpompi käyttää niitä. Erityisesti olisi pyrittävä luomaan tasapaino luottamuksen ja valvonnan välille. Eurooppa-neuvosto pyytää myös arvioimaan, kuinka parhaiten voitaisiin vastata nopeasti kasvavien innovaatioyritysten tarpeisiin markkinalähtöisesti. Komissiota pyydettiin tarkastelemaan pieniä yrityksiä koskevan innovaatiotutkimusjärjestelmän toteutettavuutta. Julkiset hankinnat olisi suunnattava siten, että luodaan enemmän kysyntää innovatiivisille tuotteille ja palveluille, ja teollis- ja tekijänoikeuksia olisi hyödynnettävä laajemmin, kuten ”innovaatiounioni”-lippulaiva-aloitteessa ehdotetaan.

Komissio pyrkii entistä pontevammin helpottamaan pk-yritysten mahdollisuuksia hyötyä EU:n rahoitusvälineistä. Se seuraa jatkossakin liiketoiminnan tukemiseen tarkoitettun koheesiopolitiikan budjetin ja erityisesti sen suoraan pk-yrityksille tarkoitettun osan tehokasta kohdentamista²⁶. Komissio aikoo myös jatkaa pk-yrityksille tarkoitettuja ehdotuspyyntöjä nykyisessä tutkimuksen puiteohjelmassa ja parantaa käyttäjätukea. Komissio harkitsee myös ehdottavansa yhteistä strategista kehystä, joka kattaisi kaikki nykyiset tutkimus- ja innovointiohjelmat ja -aloitteet ja joka hyödyttäisi erityisesti pk-yrityksiä. Uudessa kehyksessä olisi kevyemmät hallinto- ja rahoitussäännöt, pk-yrityksille tarkoitettuja

²⁵ Riskienjakorahoitusväline, <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en>

²⁶ Koheesiopolitiikassa liiketoiminnan tukemiseen kohdennetaan nykyisellä ohjelmakaudella 2007–2013 yhteensä noin 55 miljardia euroa, josta 27 miljardia euroa osoitetaan ainoastaan pk-yrityksille ja 28 miljardia euroa yrityksille niiden kokoon katsomatta.

yksinkertaistettuja välineitä, jotka kattavat saumattomasti koko innovointiketjun, ja keskitetty palvelupiste neuvojen ja tuen tarjoamiseen.

Varainhoitoasetuksen²⁷ meneillään olevan yksinkertaistamisen odotetaan vaikuttavan myönteisesti myös pk-yritysten mahdollisuuksiin saada unionin rahoitusta ja osallistua siihen.

Komissio aikoo

- auttaa – virtaviivaistetun ja parannetun rahoitusvälinevalikoiman ja sen myötä vahvistettujen lainatakausjärjestelmien avulla – yhä useampia edunsaaja-pk-yrityksiä niiden investointien, kasvun, innovoinnin ja tutkimuksen tukemiseksi;
- parantaa pk-yritysten mahdollisuuksia käyttää EU:n rahoitusvälineitä yksinkertaistamalla menettelyjä edelleen;
- hyväksyä vuonna 2011 toimintasuunnitelman pk-yritysten rahoituksen saannin parantamiseksi; tähän sisältyy pääsy riskipääomamarkkinoille sekä kohdennettuja toimia, joilla lisätään sijoittajien tietoisuutta pk-yritysten tarjoamista mahdollisuuksista;
- tarkastella mahdollisuutta hyväksyä uusi lainsäädäntökehys, jolla varmistetaan, että missä tahansa jäsenvaltiossa perustetut pääomasijoitusrahastot voivat toimia ja sijoittaa vapaasti EU:n alueella viimeistään vuonna 2012;
- Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti tarkastella vaihtoehtoisia tapoja luoda väline teollis- ja tekijänoikeuksien hyödyntämiseksi Euroopan tasolla, jotta voitaisiin erityisesti parantaa pk-yritysten mahdollisuuksia päästä osallisiksi osaamismarkkinoista.

Jäsenvaltioita kehotetaan

- helpottamaan pk-yritysten mahdollisuuksia käyttää rakennerahastoja siten, että pk-yritykset joutuvat antamaan rakennerahastojen tukea haettaessa tarvittavat tiedot vain kerran;
- kehittämään ns. luottoasiamies-tyyppisiä ratkaisuja (*”credit ombudsman”*) helpottaakseen pk-yritysten ja luottolaitosten välistä vuoropuhelua;
- varmistamaan, etteivät verokohtelun epäjohtamukaisuudet johda kaksinkertaiseen verotukseen, joka haittaisi rajat ylittäviä pääomasijoituksia;
- luomaan keskitettyjä palvelupisteitä, joista pk-yritykset voivat hakea eurooppalaisia, kansallisia ja paikallisia avustuksia.

3.3. Laaja-alainen lähestymistapa pk-yritysten markkinoillepääsyn parantamiseen

SBA-aloitteessa kehoitetaan komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan ja kannustamaan pk-yrityksiä, jotta ne kestävästi kasvun haasteista huolimatta hyödyntäisivät sisämarkkinoita,

²⁷ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin vuotuisen talousarvion sovellettavista varainhoitosäännöistä, KOM(2010) 815.

myös digitaalisia sisämarkkinoita, ja markkinoiden kasvua EU:n ulkopuolella. Lisäksi Eurooppa 2020 -strategiassa vahvistetaan useita toimia, joilla parannetaan EU:n kilpailukykyä sen tärkeimpiin kauppakumppaneihin nähden (mm. globalisaation aikakauden teollisuuspolitiikan laatiminen ja uudistettu kauppastrategia²⁸) ja edistetään Euroopan resurssitehokkuutta. Lisäksi tiedonannossa ”Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti”²⁹ asetetaan kunnianhimoiset tavoitteet sisämarkkinoiden parantamiseksi ja esitetään mittava toimenpidepaketti.

3.3.1. Sisämarkkinoista paras mahdollinen hyöty pk-yrityksille

Vaikka pk-yrityksiä on menestyksekkäästi autettu hyödyntämään sisämarkkinoita, ne suhtautuvat edelleen varauksellisesti rajat ylittävään toimintaan. Tähän on monia syitä. Rajat ylittävien maksujen suorittamista pidetään kalliina ja hankalana, kuten myös välineitä, joilla voidaan ratkaista asiakkaiden kanssa syntyviä ristiriitoja, erityisesti sähköisessä kaupassa. Sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta on olennaista, että velkojen perintää rajojen yli helpotetaan. Yli 60 prosenttia tällaisista veloista jää perimättä. Komissio aikookin ryhtyä toimenpiteisiin rajat ylittävän velkaperinnän helpottamiseksi³⁰.

On myös tärkeää helpottaa entisestään pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin, joiden osuus EU:n BKT:sta on 17 prosenttia. Tähän pyritään muun muassa yksinkertaistamalla menettelyjä³¹. Pk-yritysten mahdollisuudet saada käyttöönsä standardeja sekä pk-yritysten etujen tuominen esiin standardointimenettelyissä paranevat – tosin hitaasti. Menettelyjä voitaisiin edelleen parantaa, jotta varmistettaisiin muun muassa tasapainoinen sidosryhmäedustus standardointimenettelyissä. Yhtiölainsäädännön, sopimussäädännön ja verojärjestelmien väliset erot synnyttävät vaikeuksia ja kustannuksia jopa siinä määrin, että ne estävät yrittäjiä laajentamasta liiketoimiaan muihin jäsenvaltioihin. Komissio aikookin ehdottaa yhtä sääntökokonaisuutta, jonka mukaan yhtiöveropohja laskettaisiin koko EU:ssa, jotta pk-yritysten olisi helpompi laajentaa toimintaansa sisämarkkinoilla. Alv:n toimivuuteen liittyvillä aloitteilla pyritään rajoittamaan yrityksille koituvaa hallintotaakkaa ja edistämään rajat ylittävää toimintaa. Lisäksi toimitusketjun eri toimijat edellyttävät usein pk-yritysten suostuvan kohtuuttomiin sopimusehtoihin ja -käytäntöihin.

Komissio pyrkii varmistamaan, että rajojen yli käytävään kauppaan ja verkkokauppaan sovellettavat sopimusehdot ovat optimaaliset. Yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) myötä myös pk-yritysten käyttämät maksujärjestelmät yksinkertaistuvat ja niistä aiheutuvat kustannukset alentuvat ja riittää, yrityksillä on sisämarkkinoilla vain yksi pankkitili³². SEPA tarjoaa myös perustan yleiseurooppalaisen sähköisen laskutuksen kehittämiseksi ja sen laajalle käyttöönotolle pk-yrityksissä. Komissio on painottanut digitaalistrategiassaan sähköisen kaupankäynnin potentiaalia ja asettanut tavoitteeksi, että 33 prosenttia pk-yrityksistä ostaa / myy verkossa vuoteen 2015 mennessä. Edistääkseen edullisia, yksinkertaisia ja nopeita muutoksenhakumahdollisuuksia ja tarjotakseen vaihtoehdon kalliille ja pitkällisille oikeusprosesseille komissio valmistelee parhaillaan lainsäädäntöehdotusta, jolla edistetään vaihtoehtoisia riitojenratkaisumenettelyjä EU:ssa. Ehdotukseen sisältyy mahdollisuus kehittää EU:n laajuinen riitojenratkaisumenettelyjen verkkojärjestelmä sähköistä kaupankäyntiä

²⁸ Tiedonanto ”Kauppa, kasvu ja maailmanpolitiikka”, KOM(2010) 612, 9.11.2010.

²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_en.htm

³⁰ SEK(2005) 433, liite asiakirjaan KOM(2010) 135 lopullinen.

³¹ Ks. vihreä kirja EU:n julkisten hankintojen uudistamisesta:

³² http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm

http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/

varten. Järjestelmää voitaisiin käyttää sekä yritysten että yritysten ja kuluttajien välisessä kaupankäynnissä.

Komissio aikoo analysoida perusteellisesti kohtuuttomia kaupallisia käytäntöjä ja sopimusehtoja yritysten välisessä liiketoimintaympäristössä sisämarkkinoilla ja tehdä tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen yritysten suojelemiseksi kohtuuttomilta sopimusehdoilta. Komissio aikoo lisäksi laatia harhaanjohtavasta ja vertailevasta mainonnasta annettua direktiiviä³³ koskevan tiedonannon, jossa tarkastellaan pk-yritysten usein kohtaamia ongelmia, kuten hakemistohuijauksia. Komissio aikoo varmistaa, että taloudellisesti riippuvaisia pk-yrityksiä suojellaan kohtuuttomilta kaupallisilta käytännöiltä ja että niillä on käytettävissään tehokkaan oikeussuojakeinot tällaisten käytäntöjen varalta millä tahansa toimitusketjun tasolla.

EU:n lainsäädännön ja toimintapolitiikan mukaisesti on tärkeää, että asiakkaille taataan riittävät tiedot tuotantoprosesseista ja sisämarkkinoilla myytävien tuotteiden valmistajasta ja alkuperästä³⁴. Erityistä huomiota on kiinnitettävä työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen, tuotteiden terveellisyyteen ja turvallisuuteen sekä ympäristönsuojelusääntöihin. Sääntelykehystä parantavista lainsäädäntöaloitteista³⁵ keskustellaan parhaillaan komission tuella Euroopan parlamentissa ja neuvostossa. Samanaikaisesti pk-yrityksille olisi tiedotettava paremmin tavoista, joilla ne voivat käyttää EU:n oikeudellisia välineitä suojatakseen oikeutettuja etujaan kohtuuttomilta kaupallisilta käytännöiltä ja harhaanjohtavalta tiedotukselta.

Pk-yrityksille aiheutuu jatkuvasti haittaa kilpailunvastaisista käytännöistä, kuten kartelleista ja määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä. Selvittääkseen, kuinka pk-yritykset voisivat tehokkaasti käyttää oikeuttaan saada tällaisista vahingoista täysimääräinen korvaus, komissio on käynnistänyt julkisen kuulemisen johdonmukaisesta eurooppalaisesta lähestymistavasta ryhmäkanteisiin.

Sisämarkkinoihin liittyvää tietoa ja yritysneuvontaa on lisäksi saatavilla huomattava määrä EU:n tietopalvelujen (kuten Enterprise Europe Network -verkoston, eurooppalaisen pk-yritysportaalin, SOLVIT-järjestelmän ja Sinun Eurooppasi – Yritykset -sivuston) ja kansallisten verkkosivustojen kautta. Tätä kautta pk-yritykset saavat tietoa omalla kielellään. Jäsenvaltioiden olisi samanaikaisesti edistettävä komission tietopalvelujen käyttöä ja varmistettava, että komission ja kansallisten tiedotuskanavien välistä koordinointia parannetaan.

Komissio aikoo

- analysoida perusteellisesti kohtuuttomia kaupallisia käytäntöjä Euroopan unionissa ja tehdä tarvittaessa asiaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen;
- esittää veroaloitteita, kuten lainsäädäntöehdotuksen yhteiseksi yhtenäiseksi yhtiöveropohjaksi (CCCTB) ja uuden alv-strategian, jolla pyritään vähentämään pk-

³³ Direktiivi 2006/114/EY.

³⁴ Tavaroiden alkuperää tai lähtöisyyspaikkaa koskevasta tiedosta säädetään kahdessa lainsäädäntöaloitteessa, joista keskustellaan parhaillaan. Nämä ovat ehdotus asetukseksi, joka koskee elintarvikkeita koskevan tiedon antamista kuluttajille, ja ns. laatupaketti, KOM(2010) 738.

³⁵ Ehdotus neuvoston asetukseksi tiettyjen kolmansista maista tuotavien tuotteiden alkuperämaan merkitsemisestä (KOM(2005) 661) ja ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tekstiilien nimityksistä ja niitä vastaavista tekstiilituotteiden merkinnöistä (KOM(2009) 31).

yrittäjien veroasteita ja hallintotarkkua sisämarkkinoilla;

- tarkistaa eurooppalaista standardointijärjestelmää vuonna 2011;
- laatia ohjekirjan, jossa esitellään alkuperämerkintöjä koskevat säännöt ja annetaan pk-yrityksille tietoja niiden käytettävissä olevista keinoista suojella oikeutettuja etujaan;
- ehdottaa eurooppalaisen sopimusoikeuden välinettä, jolla autetaan pk-yrityksiä niiden pyrkiessä uusille markkinoille;
- perustaa yhdenmukaisen menettelyn, jolla helpotetaan rajat ylittävää velkaperintää antamalla luotonantajalle mahdollisuus pidättää rahavaroja, joita velallisella on pankkitilillä toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltioita kehoitetaan

- panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön eurooppalaiset käytäntösäännöt, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada julkisia hankintasopimuksia;
- lisäämään eurooppalaisten standardien helposti saatavien maksuttomien tiivistelmien julkaisemista verkossa siten, että standardeihin tehdyistä muutoksista ilmoitetaan selkeästi.

Komissio aikoo tehdä ja jäsenvaltioita kehoitetaan tekemään seuraavaa:

- Niiden olisi yhdessä pyrittävä parantamaan sähköistä yhteentoimivuutta sisämarkkinoilla, erityisesti tekemällä sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa ehdotettu päätös vuoteen 2012 mennessä sähköisen tunnistuksen ja sähköisen todentamisen vastavuoroisesta tunnistamisesta kaikkialla EU:ssa ja tarkastelemalla vuonna 2011 uudelleen sähköistä allekirjoitusta koskevaa direktiiviä.

3.3.2. Autetaan pk-yrityksiä kohtaamaan globaalit markkinat

Markkinoiden globalisoituminen tarjoaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia EU:n pk-yrityksille. Tuoreen tutkimuksen³⁶ mukaan EU:n pk-yritykset ovat kansainvälisempiä kuin pk-yritykset Yhdysvalloissa ja Japanissa. Viimeisten kolmen vuoden aikana 25 prosenttia EU:n pk-yrityksistä harjoitti tai oli harjoittanut vientiä ja 13 prosenttia harjoitti vientiä EU:n sisämarkkinoiden ulkopuolelle. Tutkimuksesta käy samalla ilmi valtava hyödyntämätön potentiaali, erityisesti ns. BRIC-maissa³⁷, joiden osuuden koko maailman BKT:sta arvioidaan olevan 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Nykyisin näille markkinoille suuntautuu vain 7–10 prosenttia vientiä harjoittavista EU:n pk-yrityksistä.

Voidakseen menestyä EU:n ulkopuolisten maiden markkinoilla pk-yrityksillä on oltava asianmukaiset taidot ja tukena asianmukainen toimintapolitiittinen kehys, joka mahdollistaa

³⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

³⁷ Brasilia, Venäjä, Intia ja Kiina.

kilpailuetujen luomisen. Niillä on oltava yhtäläiset toimintaedellytykset, jotta ne voivat vastata haasteisiin, jotka liittyvät esim. ulkomaisiin sääntelykehyksiin ja muista kuin tullimaksuista aiheutuviin kaupan esteisiin³⁸. Komissio tarkastelee useita vaihtoehtoja, kuten markkinoille pääsyn avustaminen sekä opastus sääntely- ja standardointiasioissa ja vaatimustenmukaisuuden arvioimisessa. Tässä otetaan huomioon olemassa olevien liiketoimintaorganisaatioiden, Entreprise Europe Network -verkoston sekä Intiassa sijaitsevan kauppa- ja teknologiakeskuksen ja Kiinassa sijaitsevan EU:n pk-yrityskeskusten tarjoamat palvelut. Samanaikaisesti pk-yritykset hyötyvät toimista, joihin on ryhdytty markkinoillepääsystrategian yhteydessä. Tällaisia toimia ovat esim. markkinoille pääsyä koskeva tietokanta ja tärkeimmille vientimarkkinoille pääsyä käsittelevien 30 tiimin työ. Tiimeissä kohtaavat EU:n edustustojen henkilöstön ja jäsenvaltioiden suurlähetystöjen paikallinen asiantuntemus ja EU:n liikemaailma. Niiden tehtävänä on parantaa eurooppalaisten yritysten pääsyä kyseisille markkinoille³⁹.

Komissio edistää mielellään yritysten välisiä uusia yhteistyömuotoja, myös eri aloilla toimivien tai eri maissa sijaitsevien yritysten välillä. Tämä on uudenlainen yhteistyömalli, jossa toimitaan klustereissa ja liiketoimintaverkostoissa ja jonka avulla yritykset voivat yhdistää voimansa ja luoda johdonmukaisen ja koordinoitun lähestymistavan saavuttaakseen yhteisiä tavoitteita riippumattomuudestaan luopumatta. Komissio aikoo selvittää, kuinka tällaista yhteistyötä voitaisiin parhaiten tukea Euroopan tasolla.

Lisäksi komissio aikoo vuoden 2011 alkupuolella käynnistää uusia toimia maailmanlaajusten klusterien tukemiseksi. Aikomuksena on edistää kansainvälistä klusteritoimintaa ja klusterihallinnon huippuosaamista sekä laajentaa Euroopan klusterien seurantakeskusta.

Komissio aikoo osana EU:n kansainvälistä toimintaa edistää pk-yrityksiin liittyviä näkökohtia kolmansien maiden kanssa tehtävässä kahdenvälisessä ja monenvälisessä yhteistyössä, esim. kaupan helpottamisessa, sekä SBA-aloitteen periaatteiden sisällyttämistä asiaankuuluviin sopimuksiin ja niihin liittyviin seuranta- ja koordinoituneisiin mekanismeihin. Komissio pyrkii lisäksi poistamaan muita kuin tullimaksuihin liittyviä kaupan esteitä ja raaka-aineiden saannin rajoituksia hyödyntämällä käytettävissä olevia kauppapolitiikan välineitä. Tällä edistetään osaltaan myös sellaisten alojen avaamista pk-yrityksille, joille ne eivät vielä ole juurikaan päässeet, kuten palvelualat ja julkisten hankintojen markkinat, sekä autetaan valvomaan teollis- ja tekijänoikeuslainsäädännön noudattamista.

Komissio aikoo

- esittää vuonna 2011 EU:n pk-yritysten tukemista unionin ulkopuolisilla markkinoilla koskevan uuden strategian sekä maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiä klustereita ja verkostoja koskevan strategian⁴⁰, jossa analysoidaan erityisesti klusterien asemaa pk-yritysten kilpailukykyyn parantamisessa;

³⁸ Komission tilaamassa tutkimuksessa yksilöidään erityisongelmia, joita erityyppiset pk-yritykset kohtaavat ollessaan mukana kaupan suojatoimenpiteitä koskevissa tutkimuksissa (mm. avoimuuden puute, tiedonsaannin vaikeus), ja ehdotetaan niihin mahdollisia ratkaisuja. Jäsenvaltiot keskustelevat parhaillaan tutkimuksen tuloksista päättääkseen jatkotoimenpiteistä. Lisätietoja on saatavilla kauppapolitiikan pääosaston verkkosivuilta osoitteesta <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/>

³⁹ <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/>

⁴⁰ Komission tiedonanto ”Globalisaation aikakauden yhdenmennetty teollisuuspolitiikka – Kilpailukyky ja kestävyys keskeiselle sijalle”, KOM(2010) 614.

- käsitellä ongelmia, joita pk-yritykset kohtaavat EU:n kaupan suojakeinojen (TDI) käytössä, lisäämällä tiedotusta näiden keinojen käytöstä ja auttamalla yrityksiä käyttämään niitä;
- pyrkiä systemaattisesti poistamaan vapaakauppasopimuksista muita kaupan esteitä kuin tullimaksuja ja helpottamaan pk-yritysten pääsyä kolmansien maiden markkinoille sekä auttaa teollis- ja tekijänoikeuslainsäädännön noudattamisen valvonnassa uudistetun kauppapolitiikan mukaisesti.

Jäsenvaltioita kehotetaan

- tukemaan pk-yritysten verkottumista yhteisön valtiontuki- ja kilpailusääntöjen mukaisesti;
- kannustamaan pk-yrityksiä palkkaamaan tai ostamaan erityisasiantuntemusta, joka auttaa yrityksiä kasvamaan, innovoimaan ja kansainvälistymään.

3.3.3. Autetaan pk-yrityksiä parantamaan talouden resurssitehokkuutta

Komissio toteuttaa toimia lisätäkseen pk-yritysten tietoisuutta ympäristö- ja energia-asioista ja auttaakseen niitä noudattamaan lainsäädäntöä, arvioimaan toimintaansa ympäristö- ja energiakysymysten kannalta sekä parantamaan henkilöstön taitoja ja ammattipätevyyttä. Tällaisia toimia on lisättävä. Lisäksi Eurooppa 2020 -strategia on siirtänyt painopistettä siihen, että pk-yrityksiä autetaan osallistumaan aktiivisesti resurssitehokkaan kasvun edistämiseen. Joillakin pk-yrityksillä on markkinapohjaisia kannustimia optimoida resurssien käyttöönsä, mutta usein markkinasignaaleja ei ole helppo tunnistaa tai tulkita. Lisäksi pk-yritysten haasteena on tiedon ja ajan sekä inhimillisten ja taloudellisten voimavarojen vähyys. Ratkaistakseen tämän ongelman ne tarvitsevat riittävää rahoitusta, muun muassa tukea alueellisten liiketoiminnan tukiohjelmien kautta, oikea-aikaista tietoa ja konkreettista apua liiketoiminnan tukiorganisaatioilta kuten kauppakamareilta ja konsulttipalveluista. Kannusteiden luominen energia- ja resurssitarkastusten suorittamiseen saattaa nopeuttaa tällaista muutosta.

Myös markkinapohjaisia välineitä voidaan käyttää resurssitehokkuuteen johtavan toiminnan kannustimina. Tämä edistäisi työpaikkojen luomista ja talouskasvua.

Komissio aikoo vahvistaa erityiset puitteet, jotta pk-yritykset voisivat vastata resurssitehokkaan talouden haasteeseen ja hyödyntää sen tarjoamat mahdollisuudet. Komissio aikoo erityisesti

- toteuttaa uuden energiatehokkuussuunnitelman ja kehittää ekoinnovoinnin toimintasuunnitelmaa, jossa kiinnitetään erityistä huomiota pk-yrityksiin verkottumisen sekä vähähiilisen teknologian ja resurssitehokkaiden innovaatioiden edistämiseen;
- kehittää edelleen ympäristö- ja energia-alan asiantuntijoihin liittyviä erityistoimia Enterprise Europe Network -verkostossa siten, että huippumenetelmiä ja parhaita käytäntöjä koskevaa erityistietämystä siirretään pitkälle kehittyneiltä alueilta kehityksessä jälkeen jääneille alueille;
- varmistaa, että Enterprise Europe Network -verkosto tukee pk-yrityksiä, jotka markkinoivat parhaiden käytäntöjen käyttöön perustuvia tuotteita ja palveluja, erityisesti vähähiilisiä teknologioita;

- käyttää Enterprise Europe Network -verkoston pk-yrityspaneeleita ja pk-yritysten palautetietokantaa apuna parantaessaan ympäristölainsäädännön laatua ja täytäntöönpanoa.

Jäsenvaltioita kehoitetaan

- käyttämään paremmin hyväkseen valtiontukimahdollisuuksia ympäristö- ja energia-alojen investointien tukemiseksi;
- auttamaan pk-yrityksiä hankkimaan johtamistaidot ja tekniset taidot, jotka ovat tarpeen, jotta ne voivat mukauttaa liiketoimintansa vähähiiliseen, resurssitehokkaaseen talouteen, muun muassa Euroopan sosiaalirahaston kautta;
- tarjoamaan sääntelykannustimia pk-yrityksille, jotka rekisteröityvät ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) ja ISO 14.000 -ohjelmaan, ja kannustamaan mikro- ja pieniä yrityksiä hyödyntämään yksinkertaistettuja EMAS-tyyppisiä järjestelmiä, kuten ”EMAS-EASY”-järjestelmää.

3.4. Edistetään yrittäjyyttä, työpaikkojen luomista ja osallistavaa kasvua

Pk-yritykset luovat EU:ssa eniten työpaikkoja. Talouskriisin vuoksi niistä on kuitenkin hävinnyt noin 3,25 miljoonaa työpaikkaa.

Jäsenvaltioiden on nykytilanteessa yksinkertaistettava hallinnollisia vaatimuksia ja menettelyjä, jotka liittyvät tappiollisten yritysten asettamiseen selvitystilaan. Lisäksi noin kolmannes konkurseista tapahtuu yritysten luovutusten yhteydessä. Tämän vuoksi on olennaista parantaa yritysten luovutuksiin liittyviä puitteita, koska tulevan vuosikymmenen aikana on vuosittain luovutettava jopa 500 000 yritystä, jotka tarjoavat kaksi miljoonaa työpaikkaa⁴¹. Komissio aikoo vuonna 2011 esittää toimintapoliittisia suosituksia, jotka perustuvat tutkimukseen konkurssin jälkeisen toisen mahdollisuuden ongelman laajuudesta.

Osana ”uuden osaamisen ja työllisyyden ohjelma” -lippulaiva-aloitetta⁴² komissio aikoo arvioida mikro- ja käsiteollisuusyritysten tulevia osaamistarpeita. Lisäksi ”nuoret liikkeellä” -aloitteessa⁴³ asetetaan painopisteeksi koulutus, jotta varmistetaan, että koulutusjärjestelmissä todella tarjotaan pk-yrityksen perustamisessa ja johtamisessa tarvittavat taidot.

Liian harvat innovatiiviset EU:n pk-yritykset kasvavat suuriksi, maailmanlaajuisesti menestyviksi yrityksiksi. Yrittäjien tiellä jäljellä olevat esteet ”tuoda ideoita markkinoille” on poistettava käyttäen toimintapoliittisia keinoja, jotka perustuvat laajaan tuote- ja palveluinnovaatioiden konseptiin ja joita ovat kaikki muutokset, jotka nopeuttavat tai parantavat yritysten tapaa luoda, kehittää, tuottaa ja markkinoida uusia tuotteita ja palveluja, kuten tiedonannossa ”Innovaatiounioni”⁴⁴ esitetään. Komissio aikoo tarkastella mikroyritysten innovointivalmiuksien seurannan toteutettavuutta ja ehdottaa yhdenmukaista kehystä innovoinnin ja kilpailukyvyn edellyttämien tietoteknisten taitojen kehittämiseen ja edistämiseen. Erityisen huomion kohteeksi otettaisiin pienyritykset, vasta perustetut yritykset ja uudet kasvuhakuiset yritykset.

⁴¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm

⁴² KOM(2010) 682 lopullinen.

⁴³ KOM(2010) 477 lopullinen.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

On myös pk-yrityksiä, joiden liiketoimintamalli ei seuraa perinteistä pääomapohjaisen yrityksen mallia. Tämä yhteisötaloutena tunnettu ala sisältää voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, säätiöt, osuuskunnat, keskinäiset yhtiöt ja vastaavat oikeudelliset yritysmuodot. Näiden yritysten erityistarpeiden täyttämiseksi komissio ilmoitti sisämarkkinoiden toimenpidepaketissa useista toimista, joilla luodaan yhtäläiset toimintaedellytykset. Tällaisilla toimilla ratkaistaan yhtäältä osuuskuntiin, säätiöihin ja keskinäisiin yhtiöihin ja toisaalta yhteiskunnallisiin tavoitteisiin pyrkiviin yrityksiin liittyviä ongelmia.

Komissio aikoo

- luoda naisyrittäjien mentorointijärjestelmiä ainakin kymmenessä EU:n jäsenvaltiossa tarjotakseen neuvontaa ja tukea yritysten perustamiseen, toimintaan ja kasvuun liittyvissä asioissa;
- yksilöidä yritysten luovutuksia koskevia parhaita käytäntöjä ja käynnistää kampanjan tällaisten käytäntöjen edistämiseksi;
- hyväksyä vuoden 2011 loppuun mennessä sosiaalisen yrittäjyyden aloitteen, jossa keskitytään sosiaalisiin tavoitteisiin pyrkiviin yrityksiin.

Jäsenvaltioita kehoitetaan

- panemaan täytäntöön SBA-aloitteen toimintasuunnitelmassa vahvistettu suositus lyhentää uusien yritysten perustamisaika kolmeen työpäivään ja alentaa perustamiskustannukset 100 euroon vuoteen 2012 mennessä sekä lyhentää aikaa, joka kuluu yrityksen tietynlaisen toiminnan käynnistämiseen ja harjoittamiseen tarvittavien lisenssien ja lupien (myös ympäristölupien) saamiseen, yhteen kuukauteen vuoden 2013 loppuun mennessä;
- panemaan vuoteen 2013 mennessä täytäntöön SBA-aloitteen toimintasuunnitelmassa vahvistettu suositus edistää toisen mahdollisuuden antamista yrittäjille rajoittamalla rehellisten yrittäjien konkurssien jälkeinen velkojen vanhentumisaika ja velkasaneerausjärjestely enintään kolmeen vuoteen;
- kehittämään käyttäjäystävällisiä ja laajalti tuettuja markkinapaikkoja ja tietokantoja luovutuskelpoisille yrityksille sekä tarjoamaan koulutusta ja tukea yritysten onnistuneiden luovutusten määrän lisäämiseksi; tähän sisältyvät tiedotuskampanjat tietoisuuden lisäämiseksi tarpeesta valmistella yritysten luovutuksia jo varhaisessa vaiheessa.

4. SBA-ALOITTEEN HALLINNOINNIN VAHVISTAMINEN, JOTTA SAATAISIIN KONKREETTISIA TULOKSIA

Hyvä hallinnointi on SBA-aloitteen onnistuneen toteutuksen kannalta ratkaiseva tekijä.

Arvioidakseen tilanteen kehittymistä komissio aikoo kerätä tietoa jäsenvaltioiden toimista ja julkaista Lissabonin sopimuksen 173 artiklan mukaisia vuosikertomuksia EU:n jäsenvaltioiden kilpailukykyvyydestä. Jäsenvaltioiden kilpailukykykypolitiikkojen seuranta antaa pohjan vertaisarvioinneille ja hyvien käytäntöjen vaihdolle. Komissio raportoi neuvostolle edistymisestä SBA-aloitteen täytäntöönpanossa.

Sidosryhmien osallisuutta lujitetaan ja pk-yrityksiä edustavia sidosryhmiä pyydetään osallistumaan aktiivisesti SBA-aloitteen täytäntöönpanoon muun muassa antamalla säännöllisesti tietoja SBA-aloitteen toimien toteuttamisesta.

Komissio aikoo

- perustaa SBA-aloitteelle neuvoa-antavan ryhmän, joka koostuu julkishallinnon ja liiketoimintaorganisaatioiden edustajista ja jonka tarkoituksena on arvioida, kuinka SBA-aloitetta on alettu toteuttaa, ja raportoida siitä, sekä levittää laajalti tietoa pk-yrityspoliittisista toimista ja edistää hyvien käytäntöjen vaihtoa; kehittää edelleen pk-yritysten suorituskyvyn tarkastelua ja keskittyä siinä erityisesti SBA-aloitteen toimintasuunnitelmassa vahvistettuihin toimenpiteisiin seurataksaan ja arvioidakseen useiden kriteereiden pohjalta jäsenvaltioiden onnistumista SBA-aloitteen täytäntöönpanossa;
- ehdottaa, että perustetaan vuotuinen pk-yrityskokous, joka liittyisi tiiviisti SBA-aloitteen hyviä käytäntöjä käsittelevään konferenssiin, jotta kaikki olennaiset sidosryhmät saataisiin mukaan toteuttamaan SBA-aloitetta ja jotta edistettäisiin sidosryhmien välistä vuoropuhelua.

Jäsenvaltioita ja tarpeen mukaan alueellisia ja paikallisia viranomaisia kehoitetaan

- laatimaan liiketoimintaorganisaatioiden edustajien kanssa kansallisia ja paikallisia SBA-aloitteen täytäntöönpanosuunnitelmia ja perustamaan niiden tueksi kattavat seurantamekanismit ja elimet, jotka koordinoivat pk-yritysasioita kaikissa hallintoelimissä ("pk-yrityslähettiläs"), sekä antamaan kyseisiin toimintoihin riittävät henkilöresurssit ja arvostettu asema hallinnossa.

5. JATKOTOIMET

Jotta varmistettaisiin SBA-ohjelman täysimääräinen täytäntöönpano ja vastattaisiin haasteisiin, joita pk-yritykset nykyisin kohtaavat, komissio pyrkii edelleen määrätietoisesti asettamaan pk-yritykset etusijalle ja ottamaan huomioon niiden erityispiirteet ehdotuksissaan ja ohjelmissaan. Tietoisuuden lisääminen toimista ja niiden näkyvyyden parantaminen kansallisten ja alueellisten päätöksentekoelementtien keskuudessa on ratkaisevaa varmistettaessa, että yrittäjät voivat osallistua tiiviisti SBA-aloitteen täytäntöönpanoon. Pk-yrityslähettiläälle annetaan tehtäväksi seurata jäsenvaltioiden edistymistä SBA-aloitteen täytäntöönpanossa ja tiedottaa pk-yrityskokoukselle säännöllisin väliajoin. Jäsenvaltioita kehoitetaan panemaan SBA-aloite kokonaisuudessaan täytäntöön. Tämä kehoitus on aiheellinen myös ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille.

LIITE

SBA-aloitteen uudelleentarkastelu

Esimerkkejä hyvistä käytännöistä SBA-aloitteen kymmenen periaatteen toteuttamisessa

Huomautus: tämä liite ei ole kattava arvio jäsenvaltioiden toimintapolitiikoista. Sitä tulisi pitää **lisänä** jo saatavilla oleville pk-yrityspolitiikkoja koskeville eurooppalaisille ja kansallisille julkaisuille.

Periaate 1: Yrittäjyyden edistäminen	Monissa jäsenvaltioissa on laadittu <u>yrittäjyysohjelmia</u> yritysmyönteisten asenteiden ja taitojen edistämiseksi nuorten keskuudessa ja jotta heidän tietämyksensä lisäämiseksi mahdollisuudesta perustaa yritys. Tämä on toteutettu joko sisällyttämällä yrittäjyys <u>koulujen ja yliopistojen opetusohjelmiin</u> tai käynnistämällä erityishankkeita⁴⁵. Joissakin maissa yrittäjyyskoulutusta varten on luotu johdonmukainen kansallinen strategia (Tanska, Alankomaat, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta), ja joissakin maissa ollaan menossa samaan suuntaan (Itävalta ja Portugali). Latviassa järjestetään vuosittain kilpailu, jossa sadat opiskelijat voivat esittää liiketoimintasuunnitelmia. Alankomaissa on perustettu ohjelma, jossa nuoret yrittäjät voivat verkottua Yhdysvalloissa. Joissakin maissa on meneillään <u>naisyrittäjyyteen</u> kannustavia kansallisia tai eurooppalaisia ohjelmia (Kypros, Tanska, Kreikka, Suomi, Ranska, Saksa, Islanti⁴⁶, Irlanti, Italia, Norja⁴⁷, Puola, Slovakia ja Ruotsi). Useissa jäsenvaltioissa käytetään rakennerahastoista saatavia huomattavia summia näihin ohjelmiin. <u>Muita esimerkkejä hyvistä käytännöistä</u>⁴⁸ Itävalta: ”Succession exchange” -seuraajanvaihto-ohjelmalla (käynnistetty vuonna 2008) helpotetaan yritysten luovutuksia. Yrittäjille tarjotaan tukipalveluja ja sähköinen alusta, jonka kautta yrityksensä luovutusta suunnittelevat ja hankittavaa yritystä etsivät yrittäjät löytävät toisensa. Ranska: ”Auto-entrepreneur”-itseyrittäjästatus (2009) tarjoaa kenelle tahansa kansalaiselle (työttömille, työllisille, virkamiehille, eläkeläisille) mahdollisuuden perustaa yritys helposti ja hyötyä useista verovapautuksista ensimmäisten kolmen vuoden ajan. Tammikuun 2009 ja kesäkuun 2010 välisenä aikana tällaisiksi
---	---

⁴⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf

⁴⁶ Islanti ja Norja eivät ole EU:n jäsenvaltioita mutta panevat täytäntöön SBA-aloitteen ja hyötyvät kilpailukyky- ja innovointiohjelmasta.

⁴⁷ Ks. alaviite 2.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).

	'itseyrittäjiksi' ryhtyi yli 500 000 henkilöä. Romania: "Start"-ohjelmalla pyritään kehittämään nuorten (18–35-vuotiaiden) yrittäjätaitoja ja tukemaan yritysten perustamista. (Talousarvio: 21,2 miljoonaa euroa vuonna 2009, josta 19 miljoonaa euroa avustuksiin ja 2,1 miljoonaa euroa toimeenpanoviraston rahoittamiseen.) Ruotsi: Naisyrittäjyyttä edistävästä (2007–2010) kansallisesta ohjelmasta tarjotaan naisten perustamille yrityksille tukipalveluja ja mentorointia. Vuonna 2009 perustettiin kansallinen naislähettäläiden verkosto. Sen esimerkin mukaisesti luotiin naisyrittäjyyden lähettäläiden eurooppalainen verkosto.
--	--

Periaate 2: Toinen mahdollisuus	Vain viidessä jäsenvaltiossa (Belgiassa, Suomessa, Irlannissa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa) noudatetaan suositusta⁴⁹ saattaa yhden vuoden kuluessa päätökseen kaikki oikeudelliset menettelyt, jotka liittyvät yrityksen asettamiseen selvitystilaan konkurssitapauksessa, johon ei liity petosta. <u>Muita esimerkkejä hyvistä käytännöistä</u>⁵⁰ Belgia: Yritysten jatkuvuutta koskeva laki (2009), jossa säädetään moratoriosta taloudellisissa vaikeuksissa oleville yrityksille maksukyvyttömyyden ja konkurssia edeltävän menettelyn välttämiseksi. Viro: Vuonna 2009 hyväksytty uudelleenjärjestelylaki, joka tarjoaa konkurssimenettelyille vaihtoehdon, jonka avulla yritykset voivat selviytyä väliaikaisista maksukyvyttömyysongelmista. Latvia: Vuonna 2010 voimaan tullut uusi maksukyvyttömyyslaki, joka yksinkertaistaa ja nopeuttaa maksukyvyttömyysmenettelyjä, varmistaa rahoitusalan vakauttamisen ja vähentää yksityisen sektorin velkaantuneisuutta.
---	--

Periaate 3: "Pienet ensin"	Vain muutamissa jäsenvaltioissa (Belgiassa, Tanskassa, Suomessa, Luxemburgissa, Saksassa, Puolassa, Sloveniassa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa) pk-yritystesti on sisällytetty kansalliseen päätöksentekoprosessiin. Alankomaissa on mielenkiintoinen esimerkki hallintotaakan keventämisestä; tätä ns. Alankomaiden mallia⁵¹ on kopioitu muissa maissa.
--	---

⁴⁹

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf

⁵⁰

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).

	<u>Muita esimerkkejä hyvistä käytännöistä</u> Saksa: Vuonna 2009 yksinkertaistettiin 23 hallintomenettelyä osana pk-yritysten kohtaamien byrokratiaesteiden vähentämistä koskevaa kolmatta lakia⁵². Italia: Huhtikuussa 2010 hallitus antoi suosituksen SBA-aloitteen täytäntöönpanosta Italiassa ja sellaisen pysyvän työryhmän perustamisesta, joka koostuu ministeriöiden, kauppakamarien, liike-elämän järjestöjen ja alueiden edustajista ja yhdestä italialaisesta Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsenestä. Työryhmän tehtävänä on seurata SBA-aloitteen täytäntöönpanoa ja ehdottaa sitä koskevia aloitteita. SBA-aloitteen toteuttamisesta laaditaan vuotuinen raportti, joka julkaistaan internetissä⁵³.
--	--

Periaate 4: Hallinnon joustavuus	<u>Esimerkkejä hyvistä käytännöistä</u>⁵⁴ Tšekki: ”The Data box” -hankkeella (2009) pyritään yksinkertaistamaan tiedonsiirtoa ja viestintää yritysten ja viranomaisten välillä. Unkari: Viranomaiset ovat perustaneet yritysten rekisteröintiin keskitettyjä palvelupisteitä, joissa käytetään yksinkertaisia sähköisiä menettelyjä (vuodesta 2008 sähköisten menettelyjen käyttö on pakollista ja yrityksen perustamiseen kuluva aika on lyhentynyt yhteen tuntiin). Portugali: ”Simplex”-ohjelman tarkoituksena on yksinkertaistaa hallintoprosesseja, -menettelyjä ja -käytäntöjä. Vuodesta 2009 myös julkiset kuulemiset on järjestetty julkisen verkkopäiväkirjan kautta.
--	---

⁵¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 ja

⁵² http://english.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,4093799&_dad=portal&_schema=PORTAL
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).

⁵³ http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosba2010DEF.pdf ja
http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718

⁵⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).

Periaate 5: Julkisiin hankintoihin osallistuminen	Vain muutamassa maassa (Itävallassa, Ranskassa, Saksassa, Irlannissa, Puolassa, Portugalissa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa) on alettu edistää <u>eurooppalaisia parhaita käytäntöjä</u>, jotta pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin helpotettaisiin. Laajimmalle levinnyt toimenpide, jolla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin on edelleen hankintojen jakaminen osiin ja tiedon saannin parantaminen keskitettyjen ja interaktiivisten verkkosivustojen sekä sähköisten hankintojen alalla tapahtuneen muun kehityksen avulla. <u>Muita esimerkkejä hyvistä käytännöistä</u>⁵⁵ Yhdistynyt kuningaskunta: Julkishallinnon ”Supply2.gov.uk”-portaalissa ilmoitetaan julkisen sektorin sopimuksista, ja sen kautta voi osallistua julkisiin hankintoihin. Vuonna 2008 valtion hankintatoimesta vastaava Office of Government Commerce julkaisi 12 suositusta, joilla voidaan vähentää pk-yritysten kohtaamia esteitä julkisista hankintasopimuksista kilpailtaessa.
--	---

Periaate 6: Rahoituksen saanti	<u>Esimerkkejä hyvistä käytännöistä</u>⁵⁶ Useimmissa jäsenvaltioissa on ryhdytty toimenpiteisiin pk-yritysten rahoituksen saannin helpottamiseksi antamalla julkista tukea <u>takausjärjestelmille</u> (Belgia, Kypros, Tšekki, Viro, Ranska, Saksa, Kreikka, Unkari, Italia, Latvia, Liettua, Alankomaat, Puola, Portugali, Romania, Slovakia, Slovenia, Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta) ja <u>mikroluottojen yhteisrahoitukselle</u> (Itävalta, Saksa, Unkari, Irlanti, Latvia, Liettua, Slovakia ja Ruotsi). Useissa jäsenvaltioissa on myös lisätty <u>riskipääoman</u> saatavuutta (Tšekki, Tanska, Saksa, Irlanti, Luxemburg, Puola, Slovakia, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta). On myös mainitsemisen arvoista, että Belgiassa, Unkarissa, Ranskassa, Irlannissa ja hiljattain Suomessa on otettu käyttöön ns. <u>luottoasiamies</u>-konsepti (<i>”credit ombudsman”</i>). Muutamassa jäsenvaltiossa on ryhdytty toimiin maksuviiveiden vähentämiseksi. Kyseiset jäsenvaltiot pyrkivät ennakoimaan maksuviivedirektiivin uudelleenlaadintaa ja joissakin tapauksessa menevät sitä pidemmälle (Belgia, Ranska, Saksa, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta). Vuonna 2010 Espanjassa hyväksyttiin uusi laki, jossa säädettiin julkishallinnolle
---------------------------------------	--

⁵⁵

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jaks 5).

	maksuajaksi 30 päivää ja yritysten välisille maksuille 60 päivää.
--	---

Periaate 7: Sisämarkkinat	22 jäsenvaltiossa on perustettu keskitettyjä palvelupisteitä (yhden asiointipisteen järjestelmät)⁵⁷. Niiden myötä palveluntarjoajat voivat hoitaa hallintomuodollisuudet sähköisesti halutessaan harjoittaa liiketoimintaa eri puolilla Eurooppaa. 15 jäsenvaltiota tarjoaa verkkosivuston kansallisten kielten lisäksi myös englannin kielellä (Belgia, Kypros, Tšekki, Tanska, Viro, Suomi, Saksa, Kreikka, Unkari, Italia, Liettua, Alankomaat, Portugali, Espanja ja Ruotsi).
----------------------------------	--

Periaate 8: Taidot ja innovointi	Useissa jäsenvaltioissa rahoitetaan uusia innovatiivisia yrityksiä, muun muassa alkupääoman ja riskirahoituksen avulla (Itävalta, Belgia, Tšekki, Suomi, Saksa, Kreikka, Unkari, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta). Toisissa tarjotaan rahoitustukea innovointikeskuksille tai kilpailukykykypöille, jotka liittävät toisiinsa yliopistoja, tutkimuskeskuksia ja yrityksiä (Itävalta, Belgia, Tšekki, Saksa, Ranska, Irlanti, Italia ja Yhdistynyt kuningaskunta). Ns. innovaatiovoucherit, joilla pk-yritykset voivat ostaa innovatiivisia konsulttipalveluja ja taitotietoa, ovat yleistyneet (Itävalta, Kreikka, Irlanti, Alankomaat, Portugali, Slovenia ja Yhdistynyt kuningaskunta)⁵⁸. <u>Esimerkki muusta hyvästä käytännöstä</u> Italia: Innovatiivisten pk-yritysten verkottumisen kannustamiseksi hyväksyttiin heinäkuussa 2010 laki, jolla säännellään yritysverkostoja ja niille annettavia verotuksellisia, hallinnollisia ja taloudellisia kannustimia⁵⁹.
---	--

Periaate 9: Ympäristöhaasteista mahdollisuuksiksi	Jotta pk-yrityksiä autettaisiin parantamaan tai korvaamaan laitteitaan energiatehokkailla vaihtoehtoilta, useissa jäsenvaltioissa annetaan energiatehokkuusalan rahoitusta edullisten lainahtojen tai suorien tukien muodossa (Belgia, Bulgaria, Kypros, Ranska, Saksa, Malta, Portugali, Slovenia ja Yhdistynyt kuningaskunta). Joissakin tuetaan myös pk-yrityksiä, jotka kehittävät liiketoimintaa ns. vihreillä markkinoilla (Bulgaria, Tšekki, Saksa ja Slovakia). Jäsenvaltioissa annetaan myös konsulttipalveluja pk-yrityksille, jotta niille tiedotettaisiin ja niiden tietoisuutta lisättäisiin energiatehokkuuden tuomista kustannussäästöistä ja liiketoimintamahdollisuuksista (Itävalta,
--	--

⁵⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).

⁵⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

⁵⁸ "SMEs, Entrepreneurship and Innovation", *OECD Studies on SMEs and Entrepreneurship*, 2010.

⁵⁹ http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (42§).

	Belgia, Bulgaria, Saksa, Unkari, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta)⁶⁰.
--	--

	<u>Esimerkkejä muista hyvistä käytännöistä⁶¹</u> Tanska: Tanskan talous- ja yritysasiainministeriö tukee liiketoimintamahdollisuuksia ns. vihreillä markkinoilla vuonna 2009 perustetun yritysten innovaatorahaston (100 miljoonaa euroa vuosina 2010–2012) kautta. Alankomaat: Energia- ja ympäristötekniikan innovaatioiden ja tiedon säätiö (perustettu vuonna 2008) on 160 yrityksen, osaamiskeskuksen sekä alue- ja paikallisviranomaisten verkosto, joka yhteisrahoittaa hankkeita, joissa tuotetaan ekologisia tuotteita ja teknologioita (esim. järkeviä aurinkoenergiasovelluksia, älyverkkoja jne.).
--	---

Periaate Kansainvälistymisen tukeminen	10: Useissa jäsenvaltioissa keskushallinto tukee pk-yritysten kansainvälistymistä esimerkiksi antamalla taloudellista tukea viennin edistämiseen, markkinoillepääsystrategioihin ja messuille osallistumiseen (Kypros, Tšekki, Tanska, Viro, Ranska, Saksa, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Malta, Alankomaat, Puola, Portugali, Slovakia, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta). Joissakin niistä (Tanska ja Slovenia) keskitytään kansainvälistyviin kasvuyrityksiin; toisissa on perustettu uusia vienninedistämistoimistoja (Luxemburg) tai uusia tukiohjelmia (Unkari). Lisäksi kokeillaan mentorointijärjestelmää, jossa suuret yritykset tukevat pk-yritysten kansainvälistymistä (Ranska)⁶².
--	---

⁶⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).

⁶¹ Lähde: SBA-aloitteen hyvien käytäntöjen tietokanta <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>

⁶² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (ks. SBA maakohtaiset tietosivut 2009, hyviä käytäntöjä koskeva jakso 5).